

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Dato: 31.10.2025
Vår ref: 25/06094-2
Deres ref: 25/2668

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Uttalelse til forslag til tiltaksplaner etter kvalitetsnormen for villrein i Hardangervidda, Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei villreinområder

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 2. juli 2025.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker som kan legge føringer for tilgangen til, undersøkelser og utvinning av ressursene.

Om saken

Med utgangspunkt i vedtatte villreinnorm er det utarbeidet tiltaksplaner for villrein i Hardangervidda og Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei villreinområder.

DMFs uttalelse

DMF ga 30. mai 2025 uttalelse til tiltaksplanene for Rondane, Snøhetta og Knutshø villreinområder, deres ref: 25/932. I uttalelsen pekte vi spesielt på at mer restriktive føringer for å gi tillatelser til motorferdsel må følge av en konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Tiltak 5 for begge forslagene til tiltaksplaner peker på at mineralutvinning i perioder med høy aktivitet påvirker reinens arealbruk, og at det skal være høy terskel for nye arealinngrep. Tiltakenes formulering innebærer at å begrense arealbruk for mineraltiltak, så langt det er mulig, vil være et viktig forebyggende tiltak. DMF tolker ikke formuleringen til å være et forbud, men at påvirkning på villrein vil måtte tillegges stor vekt i mineralsaker. Det er også vist til villreinmeldingen og hensyn for ivaretagelse av villrein i arealplaner for mineralutvinning og søknader om, og revisjoner av, konsesjon etter mineralloven.

I alle villreinområdene omfattet av denne høringen er det tatt opp undersøkelsesretter etter mineralloven, med flest i Setesdal Austhei. Det er likevel i antall rettigheter et lite

omfang, og generelt lav tetthet sammenlignet med andre områder i landet¹. DMF har som oppdrag å bidra til at mineralprosjekter kan realiseres raskere. Spesielt i forbindelse med undersøkelsesarbeid er det i mange tilfeller behov for å drive med motorisert ferdsel for transport av nødvendig utstyr som brukes til å undersøke grunnen for å påvise, eller avkrefte, forekomster. Antall varslede undersøkelsesarbeid er lavt, og bør kunne vurderes konkret om kan gjennomføres på en måte som minimerer negativ påvirkning på villrein.

DMF understreker at en kunnskapsbasert mineralforvaltning innebærer i enkelte tilfeller å gjøre inngrep i felt for å påvise eller avkrefte om det finnes forekomster med mineralske ressurser. Gjennomføring av mineralundersøkelser er likevel ikke ensbetydende med at det startes opp nye mineralprosjekter der undersøkelsene gjennomføres. Tiltaksplanene som er lagt frem åpner for at det fortsatt skal være mulig å gjennomføre tiltak i villreinområdene, forutsatt at villrein vektlegges tungt og at det settes vilkår i ulike tillatelsesprosesser. Vi viser derfor til Mineralstrategien fra 2023 som poengterer at det er et behov for effektive prosesser også for mineralundersøkelser og -utvinning.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Marte Kristoffersen
seksjonssjef

Lars Libach
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Lars Libach

¹ DMFs bergrettighetskart: <https://dirmin.no/data/bergrettigheter>